

El vaixell fantasmagòric

Crònica de l'estrena de "L'holandès errant" de Wagner al Gran Teatre del Liceu, el passat 2 de maig

Antoni Bofill / Gran Teatre del Liceu

S'ha dit, amb encert, que Barcelona és una important ciutat wagneriana. Possiblement és aquest vincle el que havia provocat, fins ara i amb comptades excepcions, que les representacions de títols del compositor alemany assolissin sempre un alt grau de prestació artística en el repartiment del cast de veus i en els resultats del cor i l'orquestra.

Malauradament, però, el que hem pogut veure en aquest *Holandès errant* dista molt de les nits històriques que el sotasignat no pot deixar d'associar amb aquest títol a la capital catalana. Si els darrers anys hi ha hagut quelcom de suggerent i innovador és la versió que va presentar, al Palau de la Música el 2013, el director francès **Marc Minkowski** amb la seva formació **Les Musiciens du Louvre**, en què amb l'ús d'instruments originals i criteris històrics va donar relleu i una nova entitat al títol d'una de les òperes més romàntiques i en la qual, tanmateix, **Wagner** va apostar per un equilibri entre la psicologia i el mite. I esmento aquests dos elements (psicologia i mite) perquè són els que permeten desxifrar una òpera amb un alt grau d'enigma i misteri com a fruit de l'ús com a base del llibret d'una llegenda romàntica que **Wagner** va conèixer, possiblement, a través d'Heinrich Heine.

Com a òpera wagneriana és imprescindible que la prestació orquestral no es redueixi a una superficialitat com la que vam poder escoltar. Sense negar el talent d'**Oksana Lyniv**, assistent de **Kirill Petrenko** i nomenada directora de l'Òpera de Graz, el cert és que la manca de guspira i ànima és la que ja vam detectar des de la immensa obertura que va finalitzar com una ànima amb pena. Les coses tampoc van anar gaire millor en els aspectes concertants, i sense saber imprimir

un caràcter, tensió i dinamisme dramàtics, el cert és que tot va quedar molt diluït. La prestació del cor va ser una mica millor, sense poder camuflar que li cal una renovació com abans millor, en especial de sopranos i contralts.

El cast va ser un altre dels llasts d'aquest *Holandès*. A excepció de la contribució d'**Albert Dohmen** com a protagonista, indubtablement un dels grans noms de l'univers wagnerià actual, no és menys cert que l'exigència en alguns registres del seu agut li van produir algun desajustament, però va ser el millor amb diferència còsmica. **Elena Popovskaya** com a *Senta* va ser, al nostre entendre, una de les decepcions majúscules. La coneguda *balada*, malauradament, va deixar-nos sorpresos, amb un nivell més propi d'un teatre de segona que no d'un teatre que, històricament, va acollir la primera representació de *Parsifal* fora de Bayreuth. I la resta d'intèrprets tampoc van pas contribuir a enfortir el resultat musical global.

Si aquest resultat musical va ser confús, no menys erràtica va resultar la direcció escènica de **Philipp Stölz**. Malgrat partir d'una bona idea on realitat i somni i llegenda es relacionaven a partir d'una interacció entre l'escena principal en una biblioteca d'on sorgia de dins d'un quadre (llegenda), el tercer acte ens va portar a una línia totalment errònia on uns mariners semblaven emular, literalment, el videoclip del "Thriller" de **Michael Jackson** i on un es pregunta si, en el fons, **Stölz** ha comprès amb profunditat i solidesa la proposta wagneriana.

En fi. Si *L'Holandès errant* també és conegut com *El vaixell fantasma*, aquest *holandès* mereixeria el subtítol d'*El vaixell fantasmagòric*.